

[Energiministeren]

de, i alt ca. 10 mill. kr. Dispositionen er tiltrådt af finansudvalget.

Samtidig med kapitaludvidelsen er der med de nye selskabers indtræden som aktionærer tilført ekspertise til Dansk Vindteknik A/S på en række områder, der har stor betydning for en virksomhed på vindmølleområdet. Der er således skabt økonomisk og teknisk baggrund for, at den industrielle anvendelse af energiministeriets forskningsresultater på området store vindmøller kan resultere i en betydelig dansk vindmølleproduktion og -eksport.

Bortfaldet spørgsmål:

Spm. nr. S 154

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 154, der var stillet af Annelise Gotfredsen (KF) til socialministeren, den 29. oktober 1985 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til socialministeren (24/10 85) af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Mener ministeren, at det er i overensstemmelse med lovens hensigt at yde tilskud efter bistandsloven til elever på Tvindskoler?«

Begrundelse

Af TV-udsendelsen onsdag den 23. ds. fremgik det, at Tvindgruppen opbygger en stor kapital gennem offentlige tilskud efter bistandsloven, som er beregnet til at komme eleverne til gode.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 48:

Forslag til lov om ændring af lov om værnepligtens opfyldelse ved civilt arbejde og civilforsvarslov. (Det civile arbejdes varighed m.v.).

(Fremsat 23/10 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hjortnæs (S):

Socialdemokratiet har hidtil haft den opfattelse, at den gældende ordning, hvorefter de, der udfører eller udskrives til civilt arbejde, har en længere tjenestetid end dem, der udfører eller er udskrevet til anden værnepligt, har været velbegrundet. Men jeg må sige til ministeren, at vi er ikke helt overbevist om, at de argumenter, som man hidtil har kunnet fremføre for en sådan længere tjenestetid, har samme vægt, som de tidligere har haft. Tiden bevæger sig jo, og der er sket væsentlige ændringer i de værnepligtiges forhold.

Der er nu gennemført en ordning om værnepligtsløn, og der er da også sket væsentlige ændringer i hele den måde, hvorpå værnepligten aftjenes. Vi er derfor ikke længere overbevist om, at det er velunderbygget at have en længere tjenestetid for så vidt angår dem, der udfører eller udskrives til civilt arbejde, så ministeren må ikke uden videre regne med, at vi kan støtte det foreliggende lovforslag.

Vi vil gerne diskutere hele denne problemstilling og principperne i den under det kommende udvalgsarbejde, og når vi har gennemført en sådan drøftelse, vil vi tage stilling til forslaget. Men jeg skal understrege endnu en gang, at vi bestemt ikke er sikre på, at de argumenter, som man tidligere har kunnet tillægge betydning, har samme vægt, som de tidligere har haft.

Arentoft (KF):

I modsætning til hr. Hjortnæs kan jeg tilsi-ge det konservative folkepartis fulde støtte til dette forslag. Vi mener, det er rigtigt, at man prøver at skabe lighed i værnepligtsbyrden, og når man hidtil har haft længere tjenestetid for civile værnepligtige, skyldes det bl.a., at der er væsentlig forskel på at aftjene værnepligt i forsvaret med vagter, øvelser, monstring osv., og så være civile værnepligtige, der faktisk får et civilt job, hvor de får dagpenge, kosttilskud, beklædningsgodtgørelse osv. og ikke har vagter. De har fri i week-ender, og mange har ikke engang fast mødetid.

Ganske vist indførte man for nogle år siden for at skabe lighed i værnepligtsbyrden soldaterlønnen af hensyn til dem, der blev indkaldt, i modsætning til dem, der gik fri,

[Arentoft]

og vi kører stadig væk med dette lodtrækningssystem, der betyder, at folk enten trækker frinummer eller placeres det ene eller det andet sted. Derfor mener vi, at den grundidé er rigtig, at tjenestetiden som civil værnepligtig er længere; ellers kunne man jo også risikere, at alt for mange ville søge civilt arbejde. For få år siden var vi oppe på næsten 2.000, der ønskede civilt arbejde. I dag er vi nede på langt under 500, og der skal selvfølgelig stadig væk være denne mulighed for at aftjene civil værnepligt, hvis man af specielle grunde ikke ønsker at bære våben.

Nu siger man, at 1 måned længere er den generelle linje, men den foreslåede ændring vil faktisk betyde en lettelse for nogle og en stramning for andre. Ifølge forsvarsforliget skal ingeniør- og kamptropperne have 12 måneders tjeneste, og i den forbindelse er det egentlig interessant at se, at 93 pct. af dem, der skal indkaldes til foråret, har meldt sig frivilligt til 12 måneders tjeneste. Med 1 måneds længere tjeneste som civil værnepligtig giver det altså 13 måneder. Det er 2 måneder mere end hidtil, men til gengæld vil de, der kan sammenlignes med værnepligtige i forsvaret i øvrigt, hvor tjenestetiden jo er 9 måneder, få 10 måneders tjenestetid, hvor det tidligere var 11, det vil altså sige en nedsættelse på 1 måned, og for værnepligtige ved civilforsvaret, for hvem tjenestetiden i henhold til civilforsvarsloven sattes ned sidste år til 6 måneder, vil det nu blive 7 måneder, hvor det tidligere var 11 måneder, dvs. en nedsættelse på 4 måneder. For værnepligtige, der er indkaldt til kommunal civilforsvarstjeneste, bliver det 1 uge længere.

Så har man jo hidtil kunnet søge over og aftjene sin værnepligt i civilforsvaret, og det kunne være en fordel nu, hvor den for civile værnepligtige dér kun er 7 måneder, at søge om at komme over til civilforsvaret, men det kan man ikke længere end til den 30. november i år, bl.a. af hensyn til den militære indkaldelse osv. Man må her lave nogle overgangsbestemmelser, således at for dem, der har fået disse ting i orden inden den 1. december i år, gælder det, men efter den tid kan det ikke lade sig gøre.

Vi kan altså helt og fuldt gå ind for dette lovforslag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Da mit partis ordfører, hr. Sønderby, ikke kan være til stede, skal jeg kort meddele, at venstre kan tilslutte sig dette forslag, som dels er en regelforenkling, dels en naturlig følge af det forsvarsforlig, der tidligere er blevet indgået.

Jeg skal ikke trætte med at gentage de ting, som den forrige ordfører, hr. Arentoft, nævnte om forskellen i byrderne ved civil værnepligt og militær værnepligt, blot sige, at man skal nu være ualmindelig god til at regne den ud for at nå frem til, at en måneds yderligere civil værnepligt skulle være mere byrdefuldt end den militære værnepligt.

Vi mener i venstre, at dette lovforslag må gå gennem udvalget hurtigt.

Thoft (SF):

Lovforslaget handler om, at nægtere skal have en måneds tjenestetid længere end soldater, og jeg vil gerne gøre det helt klart, at SF er imod, at militærnægtere skal have så meget som ét minut længere tjenestetid end alle andre værnepligtige. Vi er selvfølgelig også imod, at den skal være en måned længere.

Nægterne er i de senere år blevet klart forfordelt. Den værnepligtsløn, som gennemførtes i 1976, nåede aldrig nægterne. De får i dag 4.500 om måneden, medens værnepligtige soldater får lidt mere end det dobbelte – jeg mener, det er 9.400, de får om måneden – og da lønnen reguleres procentvis, altså også lønnen for nægterne, øges afstanden mellem nægterlønnen og øvrige værnepligtiges løn i kroner og øre for hvert eneste år, der går. Oven i hatten skal militærnægterne nu også straffes med en måneds længere tjenestetid.

Indenrigsministeren plejer at påstå – og det er jeg sikker på at hun også har skrevet i sit manuskript til i dag – at begrundelsen er, at soldater skal have vagt – det var i øvrigt også det, hr. Arentoft sagde – de har øvelser, de har længere arbejdstid, og de har uregelmæssig arbejdstid, og derfor skal militærnægterne have en måneds længere tjenestetid. Men jeg vil godt tage et eksempel fra indenrigsministerens område, som kan belyse dette her.

Det er nemlig sådan, at militærnægtere indkaldt til civilforsvarstjeneste har præcis de samme vagter, præcis den samme tjenestetid og præcis de samme øvelser som andre vær-

[Thoft]

nepligtige indkaldt til civilforsvaret, men nægterne skal altså have en måneds længere tjenestetid. Enhver saglig begrundelse for det er bortfaldet. Med den måned er der tale om en yderligere straf til militærnægterne, og hvis det er det, man vil, synes jeg, man skal sige det i stedet for at hælde en masse røgslør ud over sagen.

De forøgede tjenestetider på forsvarsområdet, siger man, skal også give sig udslag i øgede tjenestetider på nægterområdet. Nu er det sådan, at SF selvfølgelig også vil vende sig imod de forlængede tjenestetider på forsvarsområdet – det kan ikke komme uventet for denne sag – og vi vil selvfølgelig også vende os imod afsmitningen over for nægterne. Totalforskelsbehandlingen bliver nu efter min bedste opfattelse sat i system. Det er noget rigtigt miskmask, ministeren har lavet, for alle nægterne får jo ikke længere tjenestetid, der er nogle nægtere, der får kortere tjenestetid. Er man f.eks. indkaldt til kommunal slagnetæmmertjeneste, CF-tjeneste, så er tjenestetiden 6 måneder. Hvis man er uheldig og bliver indkaldt til kamptropperne, er den 13 måneder, og er man så uheldig, at man har en uddannelse som tandlæge, bliver den 15 måneder. Hvor er ligheden i det?

På nægterskolerne vil vi fremover se hold, som er meget uensartede. Nogle har en tjenestetid på 7 måneder, nogle har én på 15 måneder, og alle sammen har de i øvrigt den lave hyre, som jeg har talt om, på 4.500 kr.

Som en sidste bemærkning om forslaget skal det selvfølgelig indrømmes, at tjenestetiden for visse nægtergrupper bliver nedsat, og dér synes jeg igen, at ministerens lovforslag overhovedet ikke hænger sammen. Man forhøjer værnepligtstiden for de militære værnepligtige, og så nedsætter man tjenestetiden for militærnægterne. Det hænger da ikke sammen. Jeg vil godt sige, at hvis ministeren fremsatte et forslag om, at militærnægtere skulle have samme tjenestetid som almindelige værnepligtige, dvs. 9 måneder, og den samme løn som almindelige værnepligtige, tror jeg, ministeren kunne overtale SF til at støtte forslaget, men dette miskmask vil vi altså ikke støtte.

Stinus (RV):

Det er vist ikke muligt at stille ændringsforslag til ordlyden af ministerens skriftlige

fremstillingstekst, men jeg må alligevel gøre opmærksom på en fejl i den, idet det hedder, at det radikale venstre er deltager i en aftale om forsvarrets ordning for 3 års perioden 1. januar 1985–31. december 1987 omfattende tjenestetidsforlængelse for værnepligtige ved kamp- og ingeniørtropperne.

Det er det radikale venstre heldigvis ikke. Ansvar for denne ordning inklusive tjenestetidsforlængelsen for visse grupper af værnedygtige påhviler alene regeringspartierne og socialdemokratiet. Derfor mener vi også, at disse partier alene må tage ansvaret for følgelovgivningen, også den her foreslåede, og det radikale venstre kan ikke medvirke til gennemførelse af lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Jeg synes selvfølgelig, det er meget rart, at de radikale undsiger forslaget, men så skal jeg da lige høre, om det passer, at følgen af det civilforsvarsforlig, som de radikale lavede med indenrigsministeren, er, at de værnepligtige militærnægtere, som er overflyttet til CF-tjeneste i dag, får 2 måneders ekstra tjenestetid, til trods for at de har det samme antal vagter og præcis den samme tjeneste. Er det også korrekt, at de radikales deltagelse i civilforsvarsforliget har betydet, at disse værnepligtige militærnægtere, som er overflyttet til civilforsvarsarbejde, får den lavere løn på de 4.500 kr. i stedet for de 9.400 kr., som soldaterne får?

Jeg synes, det er godt, at hr. Stinus undsiger forslaget, men jeg synes, der var en god portion hykleri i det.

Nør Christensen (CD):

Indenrigsministerens forslag til lov om ændring af lov om værnepligtens opfyldelse ved civilt arbejde og civilforsvarslov kan jeg på CDs vegne give vor fulde tilslutning til, idet vi nu i 1985 må have en mere enkel form for tjenestetidsbestemmelser og ikke blot en mere enkel form, men sandelig også efter vor opfattelse en mere retfærdig. Derfor må den foreslåede ændring gennemføres.

Da regeringspartierne sammen med socialdemokratiet vedtog det sidste forsvarsforlig, indgik vi en aftale om en tjenestetid på 12 måneder for værnepligtige i såvel kamp- som ingeniørtropperne, en aftale, som er gælden-

[Nør Christensen]

de for en 3-årig periode. Jeg skal understrege, at vi udmærket er klar over, at det radikale venstre ikke er deltager i dette forlig.

Forsvarsforliget indebærer, at værnepligtige menige, der på session udtages til disse 2 tjenestegrene, får en tjenestetid på 3 måneder mere end dem, der indkaldes til andre tjenestegrene samt til de øvrige værn. Man kunne så forestille sig, at netop indkaldte til disse to grupper måtte ønske civilt arbejde og derved få nedsat deres tjenestetid. I dag er varigheden af civilt arbejde fastsat til 11 måneder. Ifølge lovforslaget vil civilt arbejde have en varighed på 1 måned mere end tjenestetiden i civilforsvaret.

Det er således i dag, at værnepligtige gør tjeneste i forsvaret i 9 måneder bortset fra de to grupper, jeg allerede har nævnt, og i civilforsvaret i 6 måneder. De får en grunduddannelse, og efter rekruttiden indgår de i vagter og deltager i øvelser, uanset om det er aften, lørdag-søndag, helligdage eller »skæve forhold«. Det er bestemt ikke befordrende for de unge, der indkaldes til forsvaret og civilforsvaret, og som så må se på, at de, der ønsker civilt arbejde, har en helt »normal« arbejdstid. Samtidig må jeg også pege på, at de unge, der valgte forsvaret eller civilforsvaret, er mobiliseringspligtige og kan indkaldes indtil deres fyldte 50. år, hvis jeg ikke husker helt forkert.

For mig at se er det en skævhed, som ikke er motiverende for de værnepligtige menige i forsvaret og civilforsvaret, og der må derfor ændres på disse forhold.

Den ændring, ministeren har foreslået, vil efter hendes udsagn ikke medføre yderligere omkostninger for staten eller give yderligere administrationsbesvær.

Der skal til de civile værnepligtiges tjenestetid lægges 1 måned, og det vil sige, at mens den unge, der på sessionen bliver taget til værnepligtig menig i hæren, flyvevåbnet eller søværnet, får en tjenestetid på 9 måneder, skal den civile værnepligtige have 1 måned mere. Bliver den pågældende udtaget til værnepligtig læge eller tandlæge, blive der også her lagt 1 måned til den for disse grupper gældende tjenestetid.

For værnepligtige menige i civilforsvaret er tjenestetiden 6 måneder, mens varigheden for civilt arbejde i denne kategori er 11 måneder og den – helt tilfredsstillende, synes vi

– efter den nye bestemmelse nedsættes til 7 måneder.

For nogle civile værnepligtige vil denne lovændring give en længere tjenestetid, som naturligvis skal honoreres med de dagpenge, som udbetales til denne gruppe i forvejen. Der skal åbnes mulighed for, at den unge, som gør tjeneste i forsvaret eller civilforsvaret, efter en tid kan søge civilt arbejde, men dette eventuelle skift vil naturligvis efter reglerne medføre, at tjenestetiden forlænges med 1 måned.

Skulle det modsatte være tilfældet, at den pågældende ønsker at skifte fra civil værnepligt til værnepligt i civilforsvaret, kan dette ikke finde sted ifølge det foreliggende forslag. Dette begrundes med det uhensigtsmæssige i at indpasse en sådan ansøger i civilforsvarets uddannelsessystem, idet han efter endt tjenestetid ikke vil kunne indgå i civilforsvarets mobiliseringsstyrker på grund af den manglende uddannelse. Da § 8 i civilforsvarsloven netop omhandler det sidste, jeg var inde på, må denne paragraf altså være helt overflødig. Paragraffen blev for øvrigt kun benyttet i 7 tilfælde i 1983 og 1984.

Afslutningsvis skal jeg sige, at vi vil bidrage til et hurtigt udvalgsarbejde, således at vi kan få lovforslaget igennem.

Min sidste bemærkning skal være den, at jeg var lidt skuffet over at høre den socialdemokratiske ordfører. Jeg havde en forventning om, at man fra socialdemokratiets side var i stand til at give lovforslaget en positiv modtagelse. Jeg må sige, at det blev positivt modtaget med visse modifikationer – hvis jeg skal sige det pænt.

Albrechtsen (VS):

Denne sag hænger jo nøje sammen med forsvarsforligsaftalen og i den forbindelse med aftalen om forlænget tjenestetid for soldater.

VS mener, at det militære forsvar er nytteløst, og at NATO-forsvaret er direkte sikkerhedspolitisk skadeligt. Derfor går vi selvfølgelig imod tjenestetidsforlængelser for soldaterne, og deraf følger så også, at vi går imod tjenestetidsforlængelser for militærnægterne. Vi går også imod, at de skal have en måneds længere tjenestetid som princip, det, som man vil gennemføre med denne lov.

[Albrechtsen]

Jeg kan i øvrigt fuldt ud tilslutte mig hr. Thofts gennemgang af de problemer, der er med forskelsbehandlingen af soldater og militærnægtere i almindelighed. Militærnægterne har længere tjenestetid til lavere løn. Der burde være lige vilkår for soldater og militærnægtere. Som absolut minimum måtte man forlange, at tjenestetiden var den samme, og at lønnen var den samme. Man måtte også forlange, at den ganske urimelige forskelsbehandling, som finder sted med hensyn til tjenestetiderne for militærnægtere, afhængigt af hvordan de kommer gennem lodtrækningssystemet, blev afskaffet. Det ville være de krav, der skulle opfyldes, for at VS kunne stemme for det foreliggende lovforslag. Skulle man tro hr. Arentoft, var det nærmest en hel svir at være militærnægter.

Hr. Arentoft kom i øvrigt med den bemærkning, at der var, det var vist 83 pct. af soldaterne, som havde meldt sig frivilligt til 12 måneders tjeneste. Jeg vil blot sige hertil, at vi ved jo alle sammen, hvordan dette system med at melde sig frivilligt fungerer. Det fungerer jo på den måde, at faktisk de fleste af dem, der får så lavt et lodtrækningsnummer, at de kan se på forhånd, at de vil blive indkaldt, melder sig frivilligt for derved at få indflydelse på, hvor deres tjenestested skal være, og derfor afspejler den procent, som hr. Arentoft nævnte, overhovedet ikke, hvem der i realiteten er frivillige. Jeg tror, at hr. Arentoft kom med den bemærkning for ligesom at antyde en eller anden form for aktiv opbakning fra de unges side, og jeg synes, det bør understreges, at det kan man ikke bruge tallet til.

(Kort bemærkning).

Arentoft (KF):

Hr. Albrechtsen har forstået det rigtigt. Jeg opfatter det som en meget positiv opbakning, og jeg finder, at det er en meget, meget fin ordning, man har, at man kan få indflydelse på, hvornår man gerne vil indkaldes, og hvor man gerne vil være, altså tjenestested. Det tager jeg også som noget meget positivt, og det bliver det også af de unge, der skal indkaldes.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg vil godt stille hr. Arentoft det spørgsmål, om han ikke er enig med mig i, at systemet er sådan, at tallet ikke afspejler, hvem der reelt har meldt sig som frivillig eller ej, men at det er sådan, at hvis man får et lavt lodtrækningsnummer, vil man normalt vælge at melde sig »frivilligt« for derved at få den indflydelse på tjenestestedet, som hr. Arentoft mener er en udmærket ordning. Det skal jeg ikke blande mig i, men man kan bare ikke tage tallet som et udtryk for, at de værnepligtige dermed tilkendegiver en opbakning, sådan som hr. Arentoft gør det.

(Kort bemærkning).

Arentoft (KF):

En meget kort bemærkning: det sete afhænger af øjnene, der ser, og det hørte af ørerne, der hører.

Glønborg (KrF):

Kristeligt folkeparti har altid haft stor respekt for mennesker, som vil følge deres samvittighed. De allerfleste, som har samvittighedsproblemer med hensyn til militærtjeneste, har kunnet affinde sig med, at de kunne få lov til at aftjene værnepligten ved civilforsvaret. Tilbage står et mindre antal unge, hvis synspunkter også skal respekteres.

Vi mener, at det er vigtigt, at civilt arbejde ikke kommer til at fremstå som noget, man vælger af bekvemmelighedsgrunde. De, der af ægte samvittighedsgrunde vælger civilt arbejde, skal være fritaget for beskyldninger om, at de blot vælger det lette. Den rimedes ekstratjeneste, der tillægges, er et rimeligt bevis for, at den værnepligtige mener det alvorligt.

Vi kan tilslutte os lovforslaget, som vi betragter som en mere enkel og retfærdig måde at administrere princippet på.

Ove Jensen (FP):

Fremskridtspartiet er enig i, at der skal være lighed i værnepligtsbyrden, og da der efter dette forslag skulle blive mere lighed for så vidt angår civilt arbejde, kan vi støtte forslaget.

Når der skal være lighed i værnepligtsbyrden for de civile værnepligtige, hvorfor er der så ikke lighed for de værnepligtige i forsvaret i øvrigt? Det fremgår af forslaget, at værnepligtige ved kamp- og ingeniørtropper-

[Ove Jensen]

ne skal have en tjenestetid på 12 måneder, medens de værnepligtige menige ved forsvaret i øvrigt kun skal have en tjenestetid på 9 måneder. Jeg kan ikke se, at der er lighed dér. Nu er det altså ikke forsvarsministeren, der har fremsat forslaget, men jeg kan se, at formanden for forsvarsudvalget sidder her, så han kunne måske forklare det.

(Kort bemærkning).

Nør Christensen (CD):

Således provokeret af hr. Ove Jensen skal jeg selvfølgelig gå på talerstolen, når jeg bliver opfordret til det. Det var bestemt ikke min hensigt.

Når der er den forskel mellem de værnepligtige på 9 og 12 måneders tjeneste, har det noget at gøre med et for CD ikke helt uvæsentligt forlig, der blev indgået 29. juni 1984. Det fremgår helt tydeligt heraf, at der kun er én eneste årsag til, at man ikke har udvidet tjenestetiden yderligere, og det er den økonomiske side af sagen. Havde vi kunnet få flere penge, havde vi selvfølgelig også udvidet den for de øvrige grupper inden for forsvaret.

(Kort bemærkning).

Ove Jensen (FP):

Jeg takker naturligvis for svaret fra formanden for forsvarsudvalget, men de oplysninger, jeg fik, fremgår altså af lovforslaget, når vi taler om forliget. Det, jeg helt konkret spurgte om, var, hvorfor der ikke skal være lighed for de værnepligtige inden for forsvaret. Og det er der ikke, og det har jeg ikke fået noget svar på.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Må jeg takke for behandlingen af dette forslag, som er en direkte konsekvens af det forsvarsforlig, der blev indgået i juni måned sidste år, og som trådte i kraft 1. januar 1985.

I den anledning vil jeg godt udtrykke en stille forbavelse, hvis der skulle være en ændret holdning i socialdemokratiet til lighed i værnepligtsbyrden, al den stund socialdemokratiet – jeg skal vende tilbage til det andet spørgsmål – er med i dette forsvarsforlig. Dette forslag er, så vidt jeg kan se, en direkte konsekvens af den tjenestetidsforlæn-

gelse fra 9 til 12 måneder for kamp- og ingeniørtropperne, som indgår i dette forlig.

Jeg skal i øvrigt sige, at de unge mennesker, dette drejer sig om – jeg er ganske enig i kristeligt folkepartis betragtninger, at der skal være mulighed for at vælge denne løsning – er ganske få, idet de aller fleste, som hr. Arentoft var inde på det, melder sig frivilligt til forsvaret.

Desuden vil jeg gøre opmærksom på, at forskellen tidligere mellem værnepligtige og dem, der ikke aftjente deres værnepligt, men var nægttere, var 2 måneder, men at forslaget generelt nedsætter disse 2 måneder til 1. Så der er altså sket en forkortelse af den afstand, der var mellem de to måder at være, om jeg så må sige, »inde« på.

Hr. Thoft spurgte, hvad ligelighed i værnepligtsbyrden egentlig er for noget. Det er der jo skrevet udredningsarbejder om, men sådan som jeg ser spørgsmålet om ligelighed i værnepligtsbyrden, er det ønsket om en væsentlig ligelighed i forholdet mellem den tjenestetid i forsvaret eller civilforsvaret, en værnepligtig overføres fra, og varigheden af det civile arbejde, den pågældende skal udføre, der har ligget bag udformningen af dette lovforslag.

Til den radikale ordfører, hr. Stinus, skal jeg sige, at jeg må indrømme, at det var en drøm. Den holdt altså ikke rigtig; det burde jeg have vidst. Jeg beklager det. Men jeg er i hvert fald glad for, at hr. Stinus sagde, at han anså dette for at være et følgeforslag til forsvarsforliget. Jeg beklager min lapsus.

Til hr. Nør Christensen vil jeg godt sige, at jeg var glad for, at det blev sagt, at man ville gå ind i et hurtigt udvalgsarbejde. Det er vigtigt af hensyn til de unge mennesker, dette vedrører, at forslaget kommer så hurtigt igennem folketinget som overhovedet muligt.

Må jeg afslutningsvis i almindelighed sige tak til de øvrige ordførere, hr. Arentoft, fru Birthe Rønn Hornbech, hr. Glønborg og hr. Ove Jensen, tak for behandlingen af lovforslaget. Jeg håber som sagt, at vi gennem udvalgsarbejdet kan opklare nogle af de spørgsmål, der er stillet, så det kan berolige nogle, så dette lovforslag så hurtigt som muligt kan komme gennem tinget.

Hjortnæs (S):

[Hjortnæs]

Det er ministerens svar, der kalder mig på talerstolen. Ministeren sagde, at forslaget var en direkte konsekvens af forsvarsforliget. Det undrer mig vældig meget, hvordan ministeren kan komme frem til det.

Jeg vil gerne præcisere, at det forslag, der her foreligger, ikke er forsvarsforligsstof. Det, vi har indgået forlig om, er en forlængelse af tjenestetiden for så vidt angår kampfotter og ingeniørtropper. Vi har endvidere nedsat et udvalg til at tage stilling til spørgsmålet om strukturer og tjenestetid m.v., og der er da adskillige elementer i det, vi forventer at få lejlighed til at drøfte med forsvarsministeren, bl.a. tjenestetiden.

Det forslag, der her foreligger, kan ministeren vist heller ikke selv betragte som forligsstof, og hvis ministeren havde forestillet sig det, havde hun vel indkaldt socialdemokratiets repræsentanter til en drøftelse af forslaget, inden det blev fremsat i folketinget. Situationen er den enkle, at ministeren heller ikke selv har betragtet det som forligsstof.

Jeg må gentage, at de argumenter, der hidtil har været fremført for en længere tjenestetid for dem, der udfører civilt arbejde, ikke har samme vægt som tidligere. Vi er selvfølgelig parat til at lytte til de argumenter, ministeren og andre måtte have i det spørgsmål, men vi føler os bestemt ikke overbevist om, at disse argumenter kan holde i den tid, vi lever i nu. Derfor håber vi sandelig også, at ministeren og regeringspartierne vil vise sig fleksible i deres holdning til spørgsmålet og være parat til at drøfte med os en ligestilling på dette område.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Det glæder mig meget, at hr. Hjortnæs understreger, at dette kan ses fuldstændig uafhængigt af forsvarsforliget. Det fortolker jeg sådan, at der skulle være lagt op til, at folketinget rent faktisk vedtager noget, der minder om en ligestilling. Det er jo det, også hr. Hjortnæs gav udtryk for er målet. Det er jeg meget glad for, og jeg kan sige, at hvis regeringen ikke er interesseret i at forhandle med hr. Hjortnæs om denne sag, så er der andre, som meget gerne vil forhandle med hr. Hjortnæs om sagen.

Det bringer mig til at stille et spørgsmål til ministeren. Jeg vil godt spørge, hvorfor den-

ne sag egentlig haster så frygtelig meget, som ministeren nu siger den gør. Ministeren brugte det argument, at den hastede af hensyn til de mennesker, som denne lov vil gå ud over: Jeg vil godt spørge, om ministeren har fået henvendelser af massiv karakter fra de mennesker, som vil blive ramt af denne lov, om at få den hastevedtaget, eller om ministeren ikke har fået sådanne tilkendegivelser. Ellers turde folketinget vel nok kunne gå ud fra, at man af hensyn til de mennesker, det drejer sig om, godt kunne få tid til en ordentlig behandling af spørgsmålet om en ligestilling mellem militærnægtere og soldater.

Thoft (SF):

Jeg synes ligesom hr. Albrechtsen, at ministeren er ude på meget tynd is, og jeg skal prøve at nævne nogle eksempler.

Er det ikke rigtigt, fru indenrigsminister, at følgen af forslaget, når vi ser det i kombination med forsvarsministerens forslag om forøgede tjenestetider og en større frasortering på sessionerne, altså flere indkaldte, helt sikkert bliver et stigende nægtertal? Er det ikke sandt? Jeg skal selvfølgelig principielt ikke beklage, at der kommer flere militærnægtere, for det er altid blevet taget som udtryk for stigende fredsvilje. Jeg har i mange år ikke ment, at nægtertallene kunne bruges til det, men det har ikke mindst hr. Arentoft brugt dem flittigt til.

På den baggrund, at vi altså må forudse, at nægtertallet stiger, er det horribelt, at ministeren er i fuld gang med at slagte Antvorskov skole for civile værnepligtige. Har man da i indenrigsministeriet overhovedet ingen folk, der er i stand til at lave prognoser? Er det ikke rigtigt, at man er i gang med at slagte skolen, at man rent faktisk har truffet beslutning om at nedlægge den?

Hvor militærnægterne tidligere skulle deltage i en lodtrækning, som afgjorde, om de blev taget eller ej, skal de nu deltage i to lodtrækninger. Først skal de deltage i én, og det er jo bare ærgerligt, hvis de får et lavt nummer, for så skal de ind og springe i indenrigsministerens tøj. Bagefter skal de deltage i en ny lodtrækning om, hvorvidt det skal være 2½ måneds, det skal være 7, det skal være 10, det skal være 13, det skal være 14 eller det skal være 15 måneders tjeneste. Den går

[Thoft]

altså ikke. Ministeren burde trække dette makværk tilbage.

Jeg spurgte hr. Stinus, men fik ikke noget svar, og nu vil jeg så spørge indenrigsministeren: er det ikke rigtigt, at baggrunden for, at civile værnepligtige, som udfører civilforsvarstjeneste, har 2 måneders længere tjenestetid for tiden, er det forsvarsforlig, som blev lavet mellem regeringspartierne, socialdemokratiet og det radikale venstre om civilforsvarets ordning i perioden 1. januar 1985 til 31. december 1987? Det var i hvert fald det, ministeren svarede mig for en måned sid eller halvanden siden, da jeg spurgte, hvad der var årsagen til den forskelsbehandling.

Ved samme lejlighed sagde ministeren, at det var nødvendigt, at der var 2 måneders ekstra tjenestetid for militærnægtere – jeg citerer fra Folketingstidende 1984-85, sp. 11948 – »ud fra den betragtning, at CA/CF-tjenesten« – altså civilt arbejde i CF – »træder i stedet for en tjeneste på 11 måneder ved civilt arbejde, anså man det for betænkeligt at nedsætte CA/CF-tjenestetiden til 6 måneder.« Dengang var ministeren altså utrolig betænkelig, hvis ikke der var en forskelsbehandling på 2 måneder. Lige pludselig er det nok, at der er en forskelsbehandling på én måned. Det synes jeg nu også er en måned for meget.

Jeg vil godt afvise kristeligt folkepartis ordførers snak om, at der er tale om bekvemmelighed. Der er ikke tale om bekvemmelighedsnægtere, når man skal arbejde for den halve hyre og en måned længere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 46:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Refusionsmæssig ligestilling af flygtninge).

(Fremsat 23/10 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Det er en lille, forhåbentlig ikke alt for svær sag, vi skal igennem her.

Vi er i socialdemokratiet meget enige i lovforslaget. Vi mener, det er rigtigt, at bistandsydelse til vore flygtninge er en national opgave, uanset om flygtningene er konventionsflygtninge eller det, vi kalder de facto-flygtninge.

Jeg må også sige, at jeg er egentlig lidt overrasket over, at ministeren føler, det er nødvendigt med en lovændring. Så vidt jeg fortolker den gældende lov, er det sådan, at den alene bruger udtrykket »flygtninge«, og det omfatter i udlændingeloven både konventionsflygtninge og de facto-flygtninge. Derfor overrasker det mig lidt, at ministeren føler, det er nødvendigt med en lovændring, men vi vil da ikke modsætte os denne præcisering i bistandsloven.

Vi tror, det er vigtigt, at vi får sikret, at de kommuner, der tager mange flygtninge, ikke også står med den store udgift, den første tid med flygtningene medfører, men at vi får denne udgift afholdt af hele landets befolkning, så det ikke kun er de positive kommuner, der må betale, hvad det koster.

Det fremgår ikke helt af lovforslaget, om denne ekstra refusion til kommunerne for så vidt angår de facto-flygtninge ydes af statskassen, eller det sker ved en reduktion af bloktilskuddene, sådan at det bliver, skal vi sige en mellemkommunal ordning. Det kan ministeren måske fortælle os lidt om her i dag.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Socialministerens lovforslag, nr. L 46, vil give lovmæssig baggrund for refusionsmæssig ligestilling med hensyn til de udgifter, der efter bistandsloven afholdes af kommunerne til forsørgelse af såvel konventionsflygtninge som de facto-flygtninge efter ophøret af Dansk Flygtningehjælps forsorg. Staten vil